

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 21 lutego 2024 r.

Pozycja 25

POSTANOWIENIE

z dnia 9 marca 2023 r.

Sygn. akt Ts 100/22

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Wojciech Sych,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej M.J. o zbadanie zgodności:

- 1) art. 394³ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43 poz. 296, ze zm.) z art. 45 ust. 1, art. 45 ust. 1 w związku z art. 2, art. 45 ust. 1 w związku z art. 176 ust. 1, art. 176 ust. 1 i art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 2) art. 5 ust. 1, art. 8 ust. 2 oraz art. 15 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843, ze zm.) w zakresie, w jakim nie przewiduje możliwości:
 - a) zaskarżenia postanowienia sądu o:
 - odrzuceniu skargi,
 - oddaleniu skargi,
 - odmowie zwolnienia od kosztów sądowych;
 - b) wniesienia skargi na przewlekłość postępowania toczącego się wskutek wniesienia skargi na przewlekłość postępowania lub postępowania o ustanowienie pełnomocnika z urzędu,
- z art. 45 ust. 1, art. 45 ust. 1 w związku z art. 2, art. 45 ust. 1 w związku z art. 7, art. 45 ust. 1 w związku z art. 77 ust. 1 i 2, art. 45 ust. 1 w związku z art. 176 ust. 1, art. 176 ust. 1 w związku z art. 45 ust. 1, art. 176 ust. 1 w związku z art. 2 i art. 176 ust. 1 w związku z art. 7 Konstytucji,
- lub całej przywołanej wyżej ustawy w takim samym zakresie,
- z art. 45 ust. 1, art. 45 ust. 1 w związku z art. 2, art. 45 ust. 1 w związku z art. 7, art. 45 ust. 1 w związku z art. 77 ust. 1 i 2, art. 45 ust. 1 w związku z art. 176 ust. 1, art. 176 ust. 1 w związku z art. 45 ust. 1, art. 176 ust. 1 w związku z art. 2 i art. 7 oraz art. 176 ust. 1 w związku z art. 7 Konstytucji,

po s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 9 maja 2022 r. (data nadania) M.J. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z wyboru, wystąpił z żądaniem przytoczonym w komparycji niniejszego postanowienia, sformułowanym na tle następujących spraw.

1.1. Postanowieniem Sądu Okręgowego w W. XXVII Wydział Cywilny z 3 lutego 2021 r. (sygn. akt [...]) oddalono wniosek skarżącego o zwolnienie go od kosztów sądowych w postaci opłaty od skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu toczącym się przed Sądem Rejonowym dla w W. pod sygn. akt [...]. Skarżący wniósł o sporządzenie uzasadnienia tego orzeczenia. Wniosek ten wraz ze złożoną skargą zostały odrzucone postanowieniem Sądu Okręgowego XXVII Wydział Cywilny Odwoławczy z 17 marca 2021 r. (sygn. akt [...]).

Postanowieniem Sądu Apelacyjnego VI Wydział Cywilny z 23 czerwca 2021 r. (sygn. akt [...]) odrzucono skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu toczącym się przed Sądem Okręgowym w W. w sprawie o sygn. [...]. Następnie skarżący wniósł o sporządzenie uzasadnienia tego orzeczenia. Wniosek ten został odrzucony postanowieniem Sądu Apelacyjnego w W. z 14 września 2021 r. (sygn. akt [...]) jako niedopuszczalny, natomiast wniosek o sporządzenie jego uzasadnienia został odrzucony postanowieniem tego samego sądu z 29 grudnia 2021 r. (sygn. akt j.w.). Następnie skarżący wniósł o sporządzenie uzasadnienia tego orzeczenia. Jednak wniosek ten został odrzucony postanowieniem tego sądu z 8 lutego 2022 r. (sygn. akt j.w.), zaś wniosek o sporządzenie uzasadnienia tego orzeczenia został odrzucony postanowieniem tego sądu z 4 marca 2022 r. (sygn. akt j.w.), wskazanym w złożonej skardze konstytucyjnej jako ostateczne rozstrzygnięcie wydane w tej sprawie.

1.2. Postanowieniem Sądu Okręgowego w K. IV Wydział Cywilny Odwoławczy z 25 stycznia 2022 r. (sygn. akt [...]) odrzucono wniesioną przez skarżącego skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu toczącym się przed Sądem Rejonowym w T. w sprawie o sygn. akt [...].

Wniesione przez skarżącego zażalenie na to orzeczenie zostało odrzucone postanowieniem tego samego sądu z 23 lutego 2022 r. (sygn. akt [...]). Z kolei zażalenie wniesione na to orzeczenie zostało odrzucone postanowieniem tego sądu z 28 marca 2022 r. (sygn. akt j.w.), wskazanym w złożonej skardze konstytucyjnej jako ostateczne rozstrzygnięcie wydane w tej sprawie.

1.3. Postanowieniem Sądu Okręgowego w K. III Wydział Cywilny Odwoławczy z 18 listopada 2021 r. (sygn. akt [...]) oddalono złożony przez skarżącego wniosek o zwolnienie go od opłaty od skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu toczącym się przed Sądem Rejonowym w T. w sprawie o sygn. akt [...].

Postanowieniem Sądu Okręgowego w K. III Wydział Cywilny Odwoławczy z 10 stycznia 2022 r. (sygn. akt [...]) odrzucono złożony przez skarżącego wniosek o sporządzenie uzasadnienia postanowienia z 18 listopada 2021 r.

Skarga na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki została odrzucona postanowieniem tego sądu z 10 stycznia 2022 r. (sygn. akt j.w.). Od tego orzeczenia skarżący wniósł zażalenie, które zostało odrzucone postanowieniem tego samego sądu z 8 lutego 2022 r. (sygn. akt [...]), wskazanym w złożonej skardze konstytucyjnej jako ostateczne rozstrzygnięcie wydane w tej sprawie.

1.4. Postanowieniem Sądu Okręgowego w K. IV Wydział Cywilny Odwoławczy z 13 października 2021 r. (sygn. akt [...]) oddalono wniosek skarżącego o zwolnienie go od kosztów sądowych w postaci opłaty od skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu toczącym się przed Sądem Rejonowym w T. pod sygn. akt [...]. Postanowieniem tego sądu z 16 grudnia 2021 r. (sygn. akt [...]) odrzucono złożony przez skarżącego wniosek o doręczenie uzasadnienia postanowienia z 13 października 2021 r. oraz odrzucono skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki.

Na to postanowienie skarżący wniósł zażalenie, które zostało odrzucone postanowieniem tego sądu z 7 lutego 2022 r. (sygn. akt [...]), od którego skarżący również wniósł zażalenie, odrzucone następnie postanowieniem tego samego sądu z 25 lutego 2022 r. (sygn. akt j.w.), sprostowanego z urzędu postanowieniem tego sądu z 21 marca 2022 r. Postanowienie z 25 lutego 2022 r. zostało wskazane w złożonej skardze konstytucyjnej jako ostateczne rozstrzygnięcie wydane w tej sprawie.

2. Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 18 października 2022 r. wezwano skarżącego do usunięcia braku formalnego skargi konstytucyjnej przez poinformowanie, czy od orzeczeń wskazanych w skardze konstytucyjnej jako ostateczne rozstrzygnięcia, zostały wniesione nadzwyczajne środki zaskarżenia. Pismem z 14 listopada 2022 r. (data nadania) skarżący odniósł się do tego zarządzenia.

3. Kwestionowanym w skardze regulacjom prawnym skarżący zarzucił, iż stanowiąc podstawę orzeczeń wydanych w ramach poszczególnych postępowań sądowych objętych wniesioną skargą konstytucyjną, doprowadziły do naruszenia jego konstytucyjnych wolności lub praw, gdyż nie przewidują one możliwości zaskarżenia postanowienia sądu o odrzuceniu i oddaleniu skargi oraz o odmowie zwolnienia od kosztów sądowych oraz możliwości „wniesienia skargi na przewlekłość postępowania toczącego się wskutek wniesienia skargi na przewlekłość postępowania” (s. 2 skargi).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Na podstawie art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Zgodnie z art. 61 ust. 4 u.o.t.p.TK Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu, jeżeli skarga nie spełnia wymogów określonych w ustawie i usunięcie jej braków nie jest możliwe, gdy braki te nie zostały usunięte w terminie albo gdy skarga jest oczywiście bezzasadna.

Jak stanowi art. 79 ust. 1 Konstytucji, każdy, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone, ma prawo, na zasadach określonych w ustawie, wnieść skargę do Trybunału Konstytucyjnego w sprawie zgodności z Konstytucją ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o jego wolnościach lub prawach albo o jego obowiązkach określonych w Konstytucji. Trybunał poddaje zatem kontroli konstytucyjnej konkretną normę, która stała się podstawą wydania ostatecznego orzeczenia o wolnościach lub prawach albo o obowiązkach skarżącego, określonych w Konstytucji (zob. wyrok TK z 21 czerwca 2017 r., sygn. SK 35/15, OTK ZU A/2017, poz. 51). Z tego względu art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK przewiduje, że skarga konstytucyjna powinna zawierać wskazanie, która konstytucyjna wolność lub prawo skarżącego oraz w jaki sposób – zdaniem skarżącego – zostały naruszone. Skarga konstytucyjna

jako środek prawny inicjujący postępowanie przed Trybunałem Konstytucyjnym ma zatem charakter abstrakcyjno-konkretny, gdyż jej skuteczne wniesienie wymaga wykazania naruszenia prawa podmiotowego i ostatecznego orzeczenia jako środka naruszenia (elementy kontroli konkretnej) oraz niezgodności z Konstytucją podstawy prawnej orzeczenia (element kontroli abstrakcyjnej), a także istnienia związku pomiędzy naruszeniem prawa podmiotowego a pozostałymi przesłankami (zob. wyrok pełnego składu TK z 17 lipca 2013 r., sygn. SK 9/10, OTK ZU nr 6/A/2013, poz. 79 oraz postanowienie pełnego składu TK z 11 czerwca 2008 r., sygn. SK 48/07, OTK ZU nr 5/A/2008, poz. 93). Z tego względu Trybunał Konstytucyjny, oceniając sposób naruszenia wskazany w skardze konstytucyjnej, związany jest zarówno zakresem zaskarżenia (art. 67 ust. 1 u.o.t.p.TK), jak i treścią załączonych do skargi konstytucyjnej orzeczeń (art. 53 ust. 2 pkt 1-2 u.o.t.p.TK). Ciężar uzasadnienia zarzutu niezgodności kwestionowanego przepisu ze wskazaną konstytucyjną wolnością lub prawem skarżącego, z powołaniem argumentów lub dowodów na jego poparcie, spoczywa na skarżącym (zob. postanowienie pełnego składu TK z 22 lipca 2015 r., sygn. SK 20/14, OTK ZU nr 7/A/2015, poz. 115).

Badana skarga konstytucyjna nie spełnia określonego w art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK wymogu wskazania konstytucyjnych wolności lub praw skarżącego oraz sposobu, w jaki, jego zdaniem, zostały one naruszone. Nie spełnia także określonego w art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK wymogu uzasadnienia zarzutu niezgodności kwestionowanego przepisu ustawy lub innego aktu normatywnego ze wskazaną konstytucyjną wolnością lub prawem skarżącego, z powołaniem argumentów lub dowodów na jego poparcie.

Strony od 1 do 8 wniesionej skargi zawierają *petitum* oraz przedstawienie stanu faktycznego, zaś strony od 9 do 14 składają się z cytatów orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego i Sądu Najwyższego oraz wywodów w przedmiocie wykładni kwestionowanych w skardze przepisów. Wprawdzie na stronach 13 i 14 skarżący wskazał na niezgodność kwestionowanych przepisów ustaw z niektórymi z wymienionych w *petitum* przepisów Konstytucji, to jednak poza nazwaniem wskazanej niezgodności oczywistą aberracją (s. 13) i anarchią (s. 14), całkowicie pominął, wynikający z art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK wymóg uzasadnienia hierarchicznej niezgodności norm, a więc uzasadnienia zarzutu niezgodności kwestionowanego przepisu ze wskazaną konstytucyjną wolnością lub prawem skarżącego, z powołaniem argumentów lub dowodów na jego poparcie. Skarżący nie określił więc, które jego prawa lub wolności wynikające ze wskazanych przepisów Konstytucji oraz w jaki sposób zostały naruszone kwestionowane w skardze przepisy. Nie wskazał także związku zachodzącego między naruszeniem praw podmiotowych i ostatecznym orzeczeniem jako środkiem naruszenia oraz niezgodnością z Konstytucją podstawy prawnej tego orzeczenia, co stanowi zasadniczy wymóg skargi konstytucyjnej, wynikający bezpośrednio z art. 79 ust. 1 Konstytucji (zob. wyrok pełnego składu TK z 25 września 2019 r., sygn. SK 31/16, OTK ZU A/2019, poz. 53). Ponieważ związek ten nie wynika z treści badanej skargi oraz ostatecznych orzeczeń wydanych w poszczególnych sprawach, skarga nie spełnia wymogu określonego w art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK (zob. postanowienia TK z: 22 maja 2018 r., sygn. Ts 27/17, OTK ZU B/2018, poz. 119; 16 lipca 2018 r., sygn. Ts 212/17, OTK ZU B/2018, poz. 169; 11 września 2018 r., sygn. Ts 18/17, OTK ZU B/2019, poz. 150; 21 maja 2019 r., sygn. Ts 51/18, OTK ZU B/2020, poz. 174; 16 października 2019 r., sygn. Ts 232/17, OTK ZU B/2020, poz. 39; 14 listopada 2019 r., sygn. Ts 13/19, OTK ZU B/2020, poz. 63).

Skarżący wniósł jedną skargę konstytucyjną obejmującą kilka postępowań sądowych, zakończonych wydaniem różnych orzeczeń. Uzasadnienie skargi nie wskazuje jednak, jakie konstytucyjne wolności lub prawa oraz w jaki sposób zostały naruszone przez oparcie na zakwestionowanych przepisach, treści orzeczeń wydanych w poszczególnych sprawach objętych wniesioną skargą konstytucyjną. Okoliczność ta stanowi ujemną przesłankę procesową w postępowaniu w trybie skargi konstytucyjnej (zob. wyrok TK z 19 lipca 2022 r.,

sygn. SK 20/19, OTK ZU A/2022, poz. 52 oraz postanowienie TK z 6 czerwca 2018 r., sygn. SK 44/15, OTK ZU A/2018, poz. 37).

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p.TK.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącemu przysługuje prawo do wniesienia zażalenia na niniejsze postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.